II

*(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)*

# KOMISSIO

## KOMISSION PÄÄTÖS,
## tehty 28 päivänä heinäkuuta 1999,
## Saksan liittotasavallan tuesta Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen GmbH:lle

*(tiedoksiannettu numerolla K(1999) 3025)*

**(Ainoastaan saksankielinen teksti on todistusvoimainen)**

**(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)**

(2000/211/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon sopimuksen Euroopan talousalueesta ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen määräysten mukaisesti kehottanut asianomaisia esittämään huomautuksensa ja on ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

### I MENETTELY

(1) Saksa ilmoitti komissiolle 10 päivänä huhtikuuta 1997 päivätyllä kirjeellä Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen GmbH:n (jäljempänä 'Pittler/Tornos') rakenneuudistuksesta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdan mukaisesti. Komissio pyysi 28 päivänä toukokuuta 1997 ja 5 päivänä elokuuta 1997 päivätyillä kirjeillä täydentäviä tietoja, jotka toimitettiin 9 päivänä heinäkuuta 1997 ja 17 päivänä syyskuuta 1997 päivätyillä kirjeillä. Lisätietoja toimitettiin 27 päivänä lokakuuta 1997 päivätyllä kirjeellä.

(2) Komissio ilmoitti Saksalle 17 päivänä joulukuuta 1997 päivätyllä kirjeellä päätöksestään aloittaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukainen menettely. Menettelyä aloitettaessa Pittler/Tornosille myönnettävän lopullisen tuen määrä jäi avoimeksi, koska asiaa koskevat Saksan antamat tiedot olivat puutteelliset eikä ollut selvää, ovatko jotkin tukitoimenpiteet hyväksyttyjen ohjelmien mukaisia ja myönnetäänkö tulevaisuudessa vielä lisää tukea.

(3) Komission päätös menettelyn aloittamisesta julkaistiin. *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* [1]. Komissio kehotti asianomaisia esittämään tukea koskevat huomautuksensa.

(4) Komissio sai huomautuksen yhdeltä asianomaiselta. Saatu huomautus toimitettiin Saksalle, joka lähetti sitä koskevat huomautuksensa 2 päivänä helmikuuta 1999 päivätyllä kirjeellä (saapumispäivä 4.2.1999).

(5) Saksa antoi lisätietoja 29 päivänä joulukuuta 1998 (saapumispäivä 5.1.1999) ja 4 päivänä toukokuuta 1999 (saapumispäivä 5.5.1999) päivätyillä kirjeillä.

[1] EYVL C 361, 24.11.1998, s. 4.

(6) Komissio pyysi 25 päivänä toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä lisätietoja myönnetyn tuen tarkasta määrästä. Saksa vastasi 1 päivänä heinäkuuta 1999 (saapumispäivä 2.7.1999) ja 20 päivänä heinäkuuta 1999 (saapumispäivä sama) päivätyillä kirjeillä.

## II YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA

### A **Pittler/Tornos**

(7) Pittler/Tornos toimii monikaraisten automaattisorvien alalla. Tällaisilla sorveilla valmistetaan tarkkuusosia, joita käytetään esimerkiksi autoteollisuudessa.

(8) Pittler/Tornos on pk-yritys, joka työllistää (1996) 130 henkilöä. Yritys toimii Saksan uudessa osavaltiossa Sachsenissa, jonka työttömyysaste on korkea ja joka voi saada aluetukea. Yrityksen liikevaihto vuonna 1996 oli lähes yhdeksän miljoonaa Saksan markkaa. Yritys yksityistettiin 9 päivänä elokuuta 1991. Leipzigin tuomioistuin (Amtsgericht) teki 1 päivänä marraskuuta 1995 päätöksen Pittler/Tornosin konkurssimenettelyn (Gesamtvollstreckung) käynnistämisestä. Tammikuun 1. päivänä 1996 perustettiin uusi omaisuudenhoitoyhtiö Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen.

(9) Vuoden 1998 aikana käytiin neuvotteluja mahdollisen uuden sijoittajan kanssa. Investoijan aikomuksena oli laatia rakenneuudistussuunnitelma vuoden 1999 maaliskuun loppuun mennessä. Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BsV) arvioi, että kyseistä pelastussuunnitelmaa varten tarvitaan lisätukea enintään 9,3 miljoonaa Saksan markkaa. Lisäksi näytti siltä, että on tarpeen luopua saatavista ja myöntää 28,9 miljoonan Saksan markan suuruinen takaus. Saksa ilmoitti 4 päivänä toukokuuta 1999 päivätyllä kirjeellä, että mahdollinen sijoittaja ei ole halunnut ottaa pelastussuunnitelmaa hoitaakseen ja että Pittler/Tornos on siksi haettava konkurssiin.

### B **Rakenneuudistuksen kuvaus**

(10) Koska Pittler/Tornosille ei löytynyt yksityistä sijoittajaa, ei voitu esittää johdonmukaista rakenneuudistussuunnitelmaa. Saksa antoi tietoja laadullisista rakenneuudistustoimista, mutta ei ilmoittanut niihin liittyviä kokonaiskustannuksia.

(11) Saksa lähetti 1 päivänä heinäkuuta 1999 päivätyllä kirjeellä seuraavan jaottelun pelastussuunnitelmaa varten myönnetystä rahoituksesta:

| Tuen laji | Myönnetty määrä Saksan markkaa | josta maksettu Saksan markkaa | Vuosi |
|---|---|---|---|
| BvS:n laina | 4 000 000 | 4 000 000 | 1995 |
| BvS:n maksuvalmiustuki | 3 000 000 | 3 000 000 | 1996 |
| Sächsische Landesbankin laina [1] | 22 000 000 | 20 000 000 | 1996/97 |
| Äänivallaton osakkuus | 2 200 000 | 2 200 000 | 1996 |
| Varat Saksan yhteisestä tukiohjelmasta | 2 969 000 | 1 816 000 | 1997 |
| Investointipalkkio | 42 280 | 42 280 | 1996/97 |
| Sachsenin osavaltion panttivelkakirja | 1 800 000 | 1 800 000 | 1999 |

[1] Lainan vakuutena oli osittain Sachsenin osavaltion takaus ja osittain BvS:lle annettu panttivelkakirja (ks. jäljempänä).

### C **Markkina-analyysi**

(12) Pittler/Tornos toimii metallintyöstökoneiden alalla. Talouslama, jonka huippu oli vuonna 1993, koski erityisen voimakkaasti yhteisön jalostusaloja. Voittojen pieneneminen ja ylikapasiteetti johtivat investointien romahtamiseen, ja työstökoneiden valmistajat kokivat pahimman laman sitten toisen maailmansodan. Kun Euroopan talous alkoi yleisesti elpyä, oli työstökonetilausten kasvuvauhti

useimmilla eurooppalaisilla valmistajilla kaksinumeroinen vuonna 1994. Tämä dynaaminen kehitys jatkui vuoden 1995 puoliväliin saakka. Arvioiden mukaan tuotannon keskimääräinen vuosikasvu vuonna 1996 oli 5—10 prosenttia. Taloudellisten olosuhteiden odotetaan olevan suotuisat vuoden 1996 jälkeenkin ja kysynnän kasvavan edelleen keskipitkällä aikavälillä ([2]).

(13) Yhteisön työstökonealalla on kauan ollut merkittävä asema kansainvälisessä kaupassa. Vaikka markkinoille on tullut uusia kilpailijoita, esimerkiksi japanilaiset 70- ja 80-luvuilla ja Aasian kasvavan talouden maat 80- ja 90-luvuilla, yhteisön 15 jäsenvaltiota ovat onnistuneet säilyttämään markkina-osuutensa. Yhteisö on kansainvälisesti tärkein työstökoneiden valmistaja — vuonna 1995 yhteisön 15 jäsenvaltion osuus maailman tuotannosta oli 38 prosenttia. Toisena oli Japani 25 prosentin osuudella ennen USA:ta, jonka osuus oli vain 13 prosenttia. Viidentoista jäsenvaltion Euroopan yhteisö on suurin yhtenäinen työstökoneiden markkina-alue. Ulkomaisilla valmistajilla on noin viidenneksen markkinaosuus, eikä niiden markkinoille pääsylle ole mitään erityisen suuria esteitä. Jäsenvaltioiden yhteenlaskettu työstökoneiden ulkomaankauppa on runsaasti ylijäämäistä. Kun otetaan huomioon sisämarkkinoiden suuruus, on 38 prosentin vientiosuus huomattava ja osoittaa alan olevan kansainvälisesti kilpailukykyinen ([2]).

(14) Metallintyöstökoneita valmistetaan kaikkialla Euroopassa. Joissakin maissa yritykset ovat jossakin määrin keskittyneet alueellisesti. Alan yritykset ovat pääsääntöisesti pieniä tai keskisuuria yrityksiä. Keskimääräiseen tuotantokapasiteettiin nähden Pittler/Tornos on tärkeimpiin kilpailijoihinsa verrattuna pienehkö yritys. Alan tärkeimpiä asiakkaita ovat konepajat, autoteollisuus ja sähkölaitteiden valmistajat. Pittler/Tornosin asiakaskuntaa ovat Volkswagen, Ford ja autoteollisuuden alihankkijat.

## III **ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET**

(15) Komissio sai 7 päivänä joulukuuta 1998 päivätyllä kirjeellä (saapumispäivä 10.12.1998) yhdeltä asianomaiselta (Alfred H. Schütte GmbH & Co KG Werkzeugmaschinenfabrik) huomautuksen, joka koski tutkintamenettelyn käynnistämistä. Huomautus koskee kahta pääaihetta. Toinen on monikaraisten automaattisorvien markkinoiden pieneneminen ja ylikapasiteetti ja toinen Pittler/Tornosin ylivelkaantuminen, vanhentunut tekniikka ja kyvyttömyys menestyä tavanomaisissa kilpailuolosuhteissa.

## IV **SAKSAN HUOMAUTUKSET**

(16) Saksan esitys sisältää kolme oleellista seikkaa: Ensinnäkin vuoden 1998 alussa eräs kolmas ilmaisi olevansa kiinnostunut Pittler/Tornosin ostamisesta. Kyseessä on ainoa valmistaja, joka voi tarjota samanlaisen tuotevalikoiman kuin huomautuksen tekijä ja siten kilpailla sen kanssa. Toiseksi Saksa vastusti mainitun asianomaisen esittämää kantaa, jonka mukaan monikaraisten automaattisorvien markkinoilla olisi ylikapasiteettia ja ne olisivat pienenemässä. Saksan mukaan on pikemminkin niin, että monikaratekniikka lisää tuottavuutta ja antaa merkittäviä kustannusetuja, ja että asianomaisen tarkoittamat yritysten vaikeudet johtuvat ensisijassa koneenrakennusalan lamasta vuosina 1991—1994. Kolmanneksi Saksa oli eri mieltä asianomaisen kannasta, jonka mukaan Pittler/Tornosin merkittävä henkilöstön vähennys on aiheuttanut yrityksen osaamisen vähenemistä: Yritys tekee soveltuvien TTK-ohjelmien puitteissa yhteistyötä tärkeimpien osa- ja laitetoimittajiensa, Dresdenin teknisen korkeakoulun, Mannesmannin, kehitysyhtiö Fehlandin sekä Sandvikin kanssa.

## V **ARVIOINTI**

### A **Myönnetyn tuen määrä**

(17) Kysymys on siitä, mitkä II.B kohdassa mainitut rakenneuudistustoimet ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisia, ja mitkä näistä on myönnetty hyväksyttyjen tukijärjestelmien perusteella.

([2]) Panorama of EU Industry 1997, NACE 29.4.

(18) Äänivallaton osakkuus (2,2 milj. Saksan markkaa), varat yhteisestä tukiohjelmasta (2,969 milj. Saksan markkaa) ja investointipalkkio (42 280 Saksan markkaa) ovat hyväksyttyjen tukijärjestelmien ([3]) mukaisia, eikä niitä tarvitse tämän päätöksen osalta erikseen hyväksyä.

(19) Lisäksi on tarkasteltava, onko Sächsische Landesbankin myöntämän (ja osaksi Sachsenin osavaltion takaaman) lainan takaukset ja vakuudet, joiden määrä on 22 miljoonaa Saksan markkaa, katsottava tueksi ja voidaanko ne hyväksyä tällä päätöksellä. Sächsische Landesbank myönsi ensimmäisen 12 miljoonan Saksan markan lainan vuonna 1996. Lainan vakuutena oli 65 prosentin osalta Sachsenin osavaltion takaus ([4]) ja 35 prosentin osalta BvS:n Sächsische Landesbankille antama panttivelkakirja. Vuonna 1997 Sächsische Landesbankin lainaa aiottiin korottaa 10 miljoonalla Saksan markalla (todellisuudessa korotus oli vain 8 miljoonaa), ja takausjärjestely muuttui siten, että Sachsenin osavaltion takausohjelmasta taattiin 80 prosenttia (17,6 milj. Saksan markkaa) ja 20 prosenttia (4,4 milj. Saksan markkaa) taattiin mainitulla BvS:n panttivelkakirjalla Sächsische Landesbankille.

(20) Saksa ilmoittaa, että laina taataan osittain (80 prosenttia eli 17,6 milj. Saksan markkaa) takauksella, joka on myönnetty hyväksytyn ohjelman ([5]) puitteissa. Tukipäätöksessään nro E 16/94 komissio mainitsee ehdot (”aiheelliset toimenpiteet”) Sachsenin osavaltion takauksen myöntämiselle ([6]). Päätöksen mukaan vain suuryritysten takauksista on ilmoitettava erikseen. Takaus pk-yrityksille, kuten Pittler/Tornosille, näytti siis kyseiseen aikaan olevan hyväksytyn ohjelman (N 73/93, E 16/94) mukaista. Lisäksi ”aiheelliset toimenpiteet” asettavat ehdoksi sen, että takauksia voidaan myöntää vain sellaisen yhtenäisen rakenneuudistusohjelman perusteella, joka takaa pitkäaikaisen elinkelpoisuuden (4 kohta) ja että takaus voidaan myöntää vain silloin, kun rakenneuudistuksen onnistumisen todennäköisyys on takausriskiin nähden sopiva ja kun takauksen kohteena oleva laina — olettaen, että kyseisen yrityksen taloudellinen kehitys on normaali — maksetaan takaisin sovitun ajan kuluessa (5 kohta). Pittler/Tornosin tapauksessa kumpikaan (4 ja 5) ehto ei täyttynyt. Pittler/Tornosin oli vuoden 1995 lopulla jätettävä hakemus konkurssimenettelyn käynnistämiseksi, eikä yksityistä sijoittajaa löytynyt lainan ja takauksen myöntämisaikana. Lisäksi oli erittäin kyseenalaista, voitaisiinko yrityksen pitkäaikainen elinkelpoisuus palauttaa ja laina maksaa takaisin. Tämä ilmenee myös siitä, että lainan ja takauksen myöntämisaikana yrityksen tulos oli merkittävästi tappiollinen (1995: tappio 10 484 245 Saksan markkaa, liikevaihto 8 803 105 markkaa; 1996: tappio 6 193 000 markkaa, liikevaihto 13 282 000 markkaa). Näissä olosuhteissa lainans (22 milj. Saksan markkaa) ja takauksen (17,6 milj.) takaisinmaksu oli enemmän kuin kyseenalaista eikä takaukseen liittyvä riski ollut missään suhteessa rakenneuudistuksen menestymisnäkymiin. Tämän takia ja huolimatta siitä, että pk-yrityksille myönnettäviä takauksia ei Sachsenin osavaltion takausohjeiden mukaan koske ilmoitusvelvollisuus, Pittler/Tornosille myönnetty 22 miljoonan Saksan markan takaus ei ole hyväksytyn ohjelman (N 73/93, E16/94) mukainen, ja siten sen hyväksymisestä on päätettävä erikseen tässä päätöksessä ([7]).

(21) Lainan loppuosan (20 % eli 4,4 milj. Saksan markkaa) takauksena oli BvS:n Sächisische Landesbankille antama panttivelkakirja. Koska tämä takaus ei perustunut hyväksyttyyn ohjelmaan, on tässäkin

([3]) Nämä ohjelmat ovat: Suuntaviivat tukien myöntämiseksi Sachsenin osavaltion vakuusrahastosta pienten ja keskisuurten teollisuusyritysten rakenneuudistusta varten (N 117/95, N 767/95) sekä liittovaltion ja osavaltion yhteinen 25. puiteohjelma alueellisen talousrakenteen parantamiseksi (C 37/96 (ex N 186/96)).

([4]) Sachsenin vapaavaltion suuntaviivat takausten myöntämiseksi yrityksille, vapaiden ammattien harjoittajille sekä maa- ja metsätaloudelle (N 73/93, E 16/94 ja C 19/95).

([5]) Ks. alaviite 4.

([6]) Aiheelliset toimenpiteet olivat komission ehdotus Saksalle. Saksa ei esittänyt vastaväitteitä komission ehdottamiin perusteisiin (23.2.1995 päivätty kirje EB 2-702002-EB 2 715065/2/8, saapumispäivä 24.2.1995), jotka ovat tämän päätöksen kannalta merkittäviä (aiheellisten toimenpiteiden 4 ja 5 kohta).

([7]) Menettelyä käynnistettäessä komissio esitti varauksen, mikäli takauksien myöntäminen täyttää hyväksytyn ohjelman ehdot (Sachsenin osavaltion suuntaviivat takauksien myöntämiseksi). Sen arviointi, täyttääkö takauksien myöntäminen ohjelman (N 73/93, E 16/94) ehdot, on päällekkäinen tässä päätöksessä tehtävän arvioinnin kanssa siitä, perustuvatko tuet rakenneuudistuksen suuntaviivoihin (ks. jäljempänä V.B kohta ”Rakenneuudistussuunnitelma ja pitkäaikainen elinkelpoisuus”), sillä myöntämisperusteet ovat osittain samat. Erityisesti tulevat kysymykseen perusteet, joiden mukaan suunnitelman avulla on palautettava yrityksen kilpailukyky kohtuullisen ajan kuluessa ja rakenneuudistussuunnitelman on oltava sellainen, jonka avulla yritys saavuttaa tilan, jossa se kykenee itse suoriutumaan kaikista kustannuksista, mukaan luettuina poistot ja rahoituskustannukset. (Vaikeuksissa olevien yritysten pelastamista ja rakenneuudistusta varten myönnettäviä valtiontukea koskevat suuntaviivat, jäljempänä ’suuntaviivat’ (EYVL C 368, 23.12.1994, s. 12), 3.2.2 (i) kohta). Näitä perusteita tarkastellaan jäljempänä tarkemmin, ja — kuten edellä todettiin — ne eivät täyttyneet Pittler/Tornosin tapauksessa takauksien myöntämisaikana.

kyseessä tuki, joka on arvioitava tämän päätöksen yhteydessä. Siten kaikki Sächsische Landesbankin lainalle myönnetyt takaukset (22 milj. Saksan markkaa) ovat EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaisia tukia, jotka edellyttävät hyväksymistä tällä päätöksellä.

(22) Sachsenin osavaltion panttivelkakirjaa (1,8 milj. Saksan markkaa) on tarkasteltava yhdessä Sächsische Landesbankin 22 miljoonan Saksan markan lainan kanssa. Kuten edellä todettiin, Sächsische Landesbankin lainan vakuutena oli osittain (17,6 milj. Saksan markan osalta) Sachsenin osavaltion takaus ja osittain (4,4 milj. Saksan markan osalta) BvS:n Sächsische Landesbankille luovuttama panttivelkakirja. Alentamalla lainan vakuusvaatimuksia Sächsische Landesbank lisäsi muiden rahoituslaitosten mahdollisuutta myöntää lainaa Pittler/Tornosille. Näin 1,8 miljoonan Saksan markan osuudella Sächsische Landesbankin myöntämästä lainasta ei enää ollut takausta. Tämä osuus on katsottava EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaiseksi tueksi, sillä Pittler/Tornos oli tuolloin vaikeuksissa oleva yritys, ja lainan takaisinmaksu oli epävarmaa ([8]).

(23) Tästä syystä on tässä päätöksessä tutkittava seuraavien tukien soveltuvuus yhtenäismarkkinoille:

*(Saksan markkaa)*

| | |
|---|---|
| BvS:n laina | 4 000 000 |
| BvS:n maksuvalmiustuki | 3 000 000 |
| Sächsische Landesbankin laina | 22 000 000 |
| Sachsenin osavaltion panttivelkakirja | 1 800 000 |
| Yhteensä | 30 800 000 |

B **Poikkeukset**

(24) BvS:n ja Sachsenin osavaltion uudet tuet ilmoitettiin rakenneuudistustuiksi. Komissio tarkastaa siksi erityisesti EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetun poikkeuksen, joka koskee ”tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla”, kun tuen pääasiallisena tarkoituksena on vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistus. Tällaisen tuen voidaan katsoa soveltuvan yhtenäismarkkinoille, jos yhteisön suuntaviivojen ([9]) ehdot täyttyvät.

(25) Ongelmallista suuntaviivojen soveltamisessa on se, että niitä ei yleensä sovelleta vastaperustettuihin yrityksiin (kuten omaisuudenhoitoyhtiöihin), jotka ottavat haltuunsa tai vuokraavat konkurssimenettelyn kohteena olevan yrityksen omaisuuden. Uusien osavaltioiden yritysten suhteen voidaan kuitenkin tehdä poikkeuksia, sillä siirtyminen suunnitelmataloudesta markkinatalouteen aiheuttaa erityisongelmia. Yksi Pittler/Tornosin kaltaisten siirtymätalousmaiden yritysten tyypillinen ongelma on oman pääoman puute. Näiden ongelmien takia voidaan uusien yritysten katsoa olevan vaikeuksissa olevia yrityksiä. Nämä erityisolosuhteet ja BvS:n erityinen rooli rakenneuudistusprosessissa huomioon ottaen voidaan konkurssimenettelyn kohteena olevan yrityksen haltuunsa ottaville yrityksille myönnettyjä tukia tietyissä tapauksissa pitää rakenneuudistustukina. Edellytyksenä on, että uuden yrityksen haltuunsa ottavat yksityiset sijoittajat osallistuvat rakenneuudistukseen merkittävällä panoksella. Pittler/Tornosin tapauksessa ei kuitenkaan löytynyt yhtään yksityistä sijoittajaa. Tämän vuoksi on epävarmaa, voidaanko Pittler/Tornosille myönnettyjä tukia pitää suuntaviivojen mukaisina rakenneuudistustukina. Tukien tarkastelu suuntaviivojen nojalla vahvistaa näitä epäilyksiä.

([8]) Suuntaviivojen 2.3 kohta liittyy tähän seikkaan, ja siinä sanotaan, että jos valtio antaa vaikeuksissa olevalle yritykselle rahoitusta tai takauksia sen luotoille, oletetaan, että nämä rahoitustoimet ovat valtiontukea. Koska Sächsische Landesbank kuuluu valtiolle, tämä olettamus koskee vakuudetonta 1,8 miljoonan Saksan markan lainaa.

([9]) Ks. alaviite 7.

(26) Komissio voi hyväksyä tuet suuntaviivojen mukaisesti vain, jos rakenneuudistussuunnitelma täyttää seuraavat ehdot:

*Rakenneuudistussuunnitelma ja elinkelpoisuuden palauttaminen*

(27) Jokaisen rakenneuudistussuunnitelman ehdoton edellytys on, että se palauttaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuuden ja kannattavuuden kohtuullisen ajan kuluessa yrityksen tulevia toiminta-edellytyksiä koskevien realististen oletusten pohjalta. Jotta pitkäaikainen kannattavuus toteutuisi, rakenneuudistussuunnitelman on oltava sellainen, että yritys sen avulla saavuttaa tilan, jossa se kykenee itse huolehtimaan kaikista kustannuksistaan, myös poistoista ja rahoituskustannuksista. Tuen myöntäminen uudestaan ei ole periaatteessa sallittua.

(28) Kuten edellä esitettiin, Pittler/Tornosia varten ei tehty rahoitukseen liittyvää rakenneuudistussuunnitelmaa. Ilmoituksessa kuvatut rakenneuudistustoimenpiteet ovat hyvin yleisiä ja epäyhtenäisiä. Vaikka yritys näyttää kehittäneen kilpailukykyisen tuotteen (ja markkinaolosuhteet näyttävät parantuneen monikaraisten automaattisorvien uuden suosion vuoksi), yritys ei saanut kehitystyöstään taloudellista voittoa. Tästä on osoituksena se, että vuonna 1995 yritys tuotti peräti 10 484 245 Saksan markkaa tappiota (liikevaihto oli 8 803 105 Saksan markkaa), ja vielä vuonna 1996 tappio oli 6 193 000 Saksan markkaa (kun liikevaihto oli 13 282 000 Saksan markkaa) ([10]). Se, että tällaiselle yritykselle ei vielä ole löytynyt strategista sijoittajaa, osoittaa, että sen pitkäaikaista elinkelpoisuutta epäiltiin vakavasti. Nämä ongelmat tulivat esille jo konkurssimenettelyä käynnistettäessä ja vahvistuivat, kun yritys meni lopullisesti konkurssiin toukokuussa 1999.

(29) Ottaen huomioon Pittler/Tornosin erittäin negatiivinen kehitys vuosina 1995 ja 1996 (kuten edellä mainittiin, vuosien 1997 ja 1998 tietoja ei ole käytettävissä) oli erittäin epävarmaa, kykenisikö Pittler/Tornos kattamaan kaikki kustannuksensa (mukaan luettuna poistot ja rahoituskustannukset). Näytti esimerkiksi epätodennäköiseltä, että Pittler/Tornos kykenisi maksamaan takaisin Sächsische Landesbankin lainan (jonka vakuutena oli osittain osavaltion takaus) kohtuullisessa ajassa, sillä Pittler/Tornosin taloudellinen tilanne edellytti pikemminkin valtion rahoittaman lainan lisäämistä kuin mahdollisti aikaisempien lainojen takaisinmaksun. Lisäksi horjuvan yrityksen pitämiseksi pystyssä myönnettiin lisätukea.

(30) Komissio päätelmä on se, että rakenneuudistussuunnitelma ei ole riittävä yrityksen pitkäaikaisen elinkelpoisuuden palauttamiseksi, ja että yritys itse ei enää ole elinkelpoinen. Rakenneuudistussuunnitelma ei ollut sellainen, että yritys olisi sen avulla tullut kykeneväksi huolehtimaan itse kaikista koituvista kustannuksista, mukaan luettuina poistot ja rahoituskustannukset. Siten suuntaviivojen tämä ehto ei täyttynyt.

*Tukien suhde rakenneuudistuksen kustannuksiin ja hyötyihin*

(31) Tuen määrän ja intensiteetin on rajoituttava rakenneuudistusta varten tarvittavaan vähimmäismäärään ja oltava suhteessa yhteisön näkökulmasta saavutettavaan hyötyyn. Tämän vuoksi tuen vastaanottajilta edellytetään yleensä merkittävää osallistumista rakenneuudistussuunnitelmaan joko omista varoista tai vieraan rahoituksen kautta.

(32) Kukaan yksityinen sijoittaja ei osallistunut yrityksen rakenneuudistukseen. Konkurssihallintoa tuskin voidaan pitää suuntaviivojen tarkoittamana yksityisenä sijoittajana. Kuten Saksan ilmoituksessa todetaan, konkurssihallinnon tehtävänä on jatkaa yrityksen toimintaa, kunnes yksityinen sijoittaja löytyy. Koska mikään yksityinen sijoittaja ei ole osallistunut toimintaan, suuntaviivojen tämä ehto ei täyty.

## VI **PÄÄTELMÄT**

(33) Komissio toteaa, että Pittler/Tornosia varten ei ole esitetty johdonmukaista rakenneuudistussuunnitelmaa, eikä yrityksen pitkäaikaista elinkelpoisuutta ole varmistettu. Näissä olosuhteissa tuki on verrattavissa puhtaasti tilapäiseen rahoitustoimeen, jolla varmistetaan konkurssissa olevan yrityksen toiminta. Tätä ei voida hyväksyä.

([10]) Komissiolle ei toimitettu vuosien 1997 ja 1998 lopullisia tulostietoja. Kun otetaan huomioon yrityksen konkurssi vuonna 1999, Sächsische Landesbankin lainojen jatkuva korottaminen sekä muut tukitoimet, on riittävät perusteet olettaa, että yrityksen taloudellinen tila ei tänä aikana parantunut.

(34) Koska useat suuntaviivojen ehdot eivät täyty, ei edellytyksiä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen myöntämiselle ole. Komissio toteaa, että Saksa on myöntänyt 30,8 miljoonan Saksan markan tuet sääntöjen vastaisesti ja rikkonut siten EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

*1 artikla*

Valtiontuki, jonka Saksa on myöntänyt Pittler/Tornos Werkzeugmaschinen GmbH:lle ja jonka määrä on 15 747 789,94 euroa (30,8 miljoonaa Saksan markkaa), on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan nojalla yhtenäismarkkinoille soveltumaton.

*2 artikla*

1. Saksan on varmistettava, että 1 artiklassa tarkoitettu myönnetty tuki peritään takaisin tuensaajalta.

2. Tuki on maksettava takaisin Saksan oikeuden mukaisten menettelyjen mukaisesti. Takaisinperittävään tukeen sisällytetään korko alkaen siitä, kun tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, tuen todelliseen takaisinperintään asti. Korko perustuu aluetukien avustusekvivalenttien laskennassa käytettyyn viitekorkoon.

*3 artikla*

Saksan on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

*4 artikla*

Tämä päätös on osoitettu Saksan liittotasavallalle.

Tehty Brysselissä 28 päivänä heinäkuuta 1999.

*Komission puolesta*

Mario MONTI

*Komission jäsen*